

Styrk det kriminalitetsforebyggende arbejde

Den aktuelle situation med mangel på fængselsbetjente og rekordmange indsatte kræver, at den kommende flerårsaftale afsætter ressourcer og sætter retning for at håndtere den alvorlige situation, som Kriminalforsorgen befinder sig i.

Dansk Socialrådgiverforening har derfor i dialog med socialrådgiverne i Kriminalforsorgen udarbejdet seks forslag til, hvordan Kriminalforsorgen kan højne det kriminalitetsforebyggende arbejde ud fra et socialfagligt perspektiv og afhjælpe de massive problemer med overfyldte fængsler og mangel på fængselsbetjente.

Seks forslag til flerårsaftalen for Kriminalforsorgen

- 1. Øget brug af alternativ afsoning**
Øget brug for af foddænke og udslusning kan afhjælpe presset på fængslerne og mangel på fængselsbetjente samt styrke forebyggelsen af kriminalitet.
- 2. Styrk det kriminalitetsforebyggende arbejde i Kriminalforsorgen**
Ressourcer til programvirksomhed og tid til at gennemføre screening af klienter og til socialt fagligt arbejde kan styrke kriminalitetsforebyggelsen.
- 3. Supervision tilbage til socialrådgiverne**
Fjern besparelsen på supervisionen, så alle socialrådgivere sikres supervision. Det øger fagligheden i det socialfaglige arbejde, mindsker sygefravær og styrker fastholdelsen af medarbejdere.
- 4. Styrk de faglige kompetencer i klientkontakten**
Prioritering af efter- og videreuddannelse til socialrådgiver sikrer højere faglighed og fastholdelse af medarbejdere.
- 5. Socialfaglig ledelse for socialrådgiverne i Kriminalforsorgen**
Socialfaglig ledelse for socialfaglige medarbejdere sikrer højere kvalitet og er et vigtigt parameter i at forebygge sygefravær og sikre fastholdelse.
- 6. En styrket kriminalitetsforebyggende indsats for rocker- og bandemedlemmer**
Flere ressourcer til exitprogrammer for rocker- og bandemedlemmer kan mindske fremtidig kriminalitet.

1. Øget brug af alternativ afsoning

Et øget brug af alternativ afsoning vil både hjælpe til at løse de langvarige problemer med overfyldte fængsler og mangel på fængselsbetjente, men vil også være en stor styrkelse af det kriminalitetsforebyggende arbejde. Det gælder f.eks. afsoning i eget hjem med fodlænke eller udslusning via en af Kriminalforsorgens pensioner.

Fodlænke

Brugen af fodlænke bør både udbredes som et alternativ til fængselsstraf eller som del af udslusningen fra fængsel. Når en klient afsoner med fodlænke i eget hjem, er der samtidigt krav om deltagelse i beskæftigelse, uddannelse og/eller behandling. Det øger sandsynligheden for, at den dømte fastholder uddannelse eller job, og dermed kan bidrage til samfundet, samtidig med at der arbejdes kriminalitetsforebyggende gennem tilsynsforløb med socialrådgiveren. Hovedparten af de tilsynsførende med klienter i fodlænke er socialrådgivere, og derfor kan en øget brug også afhjælpe manglen på fængselsbetjente.

Udslusning

Flere indsatte bør få mulighed for udslusning fra fængsel til samfund via én af Kriminalforsorgens pensioner. Der bør samtidigt åbnes op for, at flere klienter med særlige behov kan §78-anbringes på en pension, når de starter deres afsoning. Det brugte man langt mere tidligere.

Målet med udslusning er det samme som ved brugen af fodlænke: Det støtter og hjælper den indsatte i overgangen tilbage til samfundet, så han eller hun får de bedste forudsætninger for at leve en tilværelse uden kriminalitet, samtidig med at Kriminalforsorgen har tæt kontrol med vedkommende.

Justitsministeriets nye rapport "*Økonomiske konsekvenser af indsatser over for indsatte*"¹ peger netop på, at denne type indsatser både er billigere end afsoning i fængsel og mindsker risikoen for tilbagefald til kriminalitet. Samtidigt er det ligesom med fodlænke andre personalegrupper end fængselsbetjente, som bemander pensionerne, og øget brug kan dermed afhjælpe dele af personalemanglen i fængslerne.

2. Styrk det kriminalitetsforebyggende arbejde i Kriminalforsorgen

Socialrådgiverne i Kriminalforsorgen peger på, at programvirksomheden (de kriminalitetsforebyggende programmer og metoder, hvor der arbejdes med

---

¹ <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/09/Oekonomiske-konsekvenser-af-indsatser-over-for-indsatte-Den-Socialoekonomiske-Investeringsmodel-1.-delrapport-2.pdf>

klienternes adfærd) er underprioriteret. Dansk Socialrådgiverforening foreslår, at programvirksomheden og den socialfaglige indsats i Kriminalforsorgen styrkes.

Programvirksomhed

Den kommende flerårsaftale bør sikre, at programvirksomhed tilbydes alle klienter, som har behov herfor og som kan motiveres. Som del af flerårsaftalen for Kriminalforsorgen 2013-2016 blev der afsat adskillige millioner til implementering af LS/RNR og MOSAIK, som er et evidensbaseret screenings-redskab samt tilsynsmodel². Socialrådgiverne benytter LS/RNR-screeningen til at identificere, hvilke kriminalitetsforebyggende indsatser og behov den enkelte klient har. I dag oplever socialrådgiverne, at klienter ofte ikke kan tilbydes relevante programmer og indsatser, selvom der forelægger en screening og en vurdering, der dokumenterer, at de kunne have gavn af det.

Dansk Socialrådgiverforening foreslår, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til, at klienterne kan tilbydes de programvirksomheder og socialfaglige indsatser, som screeningsredskabet identificerer som relevante for at mindske klientens risiko for tilbagefald til kriminalitet.

Tid til kriminalitetsforebyggende arbejde

Socialrådgiverne i Kriminalforsorgen i Frihed (KiF) arbejder med MOSAIK, som er en intensiv og struktureret tilsynsmodel udviklet på baggrund af RNR-principperne³. Socialrådgiveren undersøger klientens holdning og tænkning ift. kriminalitet, og i samarbejde med klienten træner de nye sociale færdigheder og skaber motivation for en positiv forandring.

Tilbagemeldingen fra socialrådgiverne er, at MOSAIK er godt værktøj til at understøtte klienten til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Men det er tidskrævende og indebærer meget registrering at lave et struktureret samtaleforløb, som er målbart. På den baggrund efterlyser socialrådgiverne mere tid til at kunne benytte og udfolde MOSAIK bedst muligt, samt bedre mulighed for at bevare og øve deres færdigheder i udførelsen af MOSAIK.

Tilsynsarbejdet i sin helhed er tidskrævende. Foruden MOSAIK og LS/RNR indebærer det også udarbejdelse af handleplaner, iværksættelse og kontrol af vilkår, koordinering af handleplaner med kommunerne, tilsynsudtalelser til politiet ifm. nye sigtelser, tilsynsudtalelse til statsadvokaten vedr. behandlingsdømte, personundersøgelser mm.

---

² Læs mere om LS/RNR og MOSAIK og andre kriminalitetsforebyggende indsatser: <https://www.kriminalforsorgen.dk/straf/faengsel/ud-af-kriminalitet/>

³ Risk, Need and Responsivity (Risiko, behov og modtagelighed)

Dansk Socialrådgiverforening foreslår på den baggrund, at der ansættes flere socialrådgivere i Kriminalforsorgen med henblik på at nedbringe arbejdspresset og derved forbedre kvaliteten i det kriminalitetsforebyggende arbejde – det gælder både i den lukkede og åbne del af fængslerne, KIF, fodlænkeafdelingerne samt på pensionerne.

3. Supervision tilbage til socialrådgiverne

Supervision er et vigtigt værktøj til at fastholde socialrådgivere i Kriminalforsorgen. Supervision kan forebygge stress og mindske sygefraværet. Der stilles høje følelsesmæssige krav til socialrådgiverne i Kriminalforsorgen via deres klientarbejde, hvilket arbejdstilsynets seneste rapport ligeledes understreger. Derfor foreslår Dansk Socialrådgiverforening, at supervision skal gives til alle Kriminalforsorgens socialrådgivere.

Fjern besparelsen på supervision

Kun en begrænset gruppe af Kriminalforsorgens socialrådgivere har i dag adgang til supervision, hvilket er et stort afsavn for de øvrige mange socialrådgivere. Ved seneste flerårsaftale for 2018-2021 blev det besluttet, at Kriminalforsorgen skulle fokusere brugen af supervision. I praksis har det medført, at supervision i dag er målrettet sagssupervision til medarbejdere, som arbejder på de mest belastede afdelinger, og ikke som tidligere bredt blandt alle afdelinger. Socialrådgiverne har siden Kriminalforsorgens indførelse af *fokuseret supervision* oplevet en stor forringelse i brugen af supervision.

Supervision er vigtig, specielt når arbejdet foretages gennem menneskelige relationer og i nogle tilfælde med meget asociale mennesker. Supervision er vigtig for udvikling af medarbejderne og styrkelse af socialfagligheden på arbejdspladsen og i sidste ende til at sikre et godt kriminalitetsforebyggende arbejde. Det øger trivslen og arbejdsmiljøet og kan være med til at sikre, at socialrådgiverne bliver længere tid i ansættelsen.

4. Styrk de faglige kompetencer i klientkontakten

Socialrådgiverne skal have langt bedre mulighed for videreuddannelse, kurser og temadage, der styrker deres faglige kompetencer i klientkontakten. Socialrådgiverne ønsker vedvarende at blive klædt på til at håndtere kontakten til klienter med forskellige baggrunde, herunder klienter med diagnoser og rocker/bande baggrund, som stiller store følelsesmæssige krav til socialrådgiverne.

Det er essentielt, at Kriminalforsorgen understøtter socialrådgiverne i, at de kan fastholde et fagligt fokus og løbende få kompetenceudvikling, så det sikres, at socialrådgiverne kan varetage det kriminalitetsforebyggende arbejde bedst muligt. Prioritering af efter- og videreuddannelse er også et vigtigt parameter for at rekruttere og fastholde socialrådgivere i Kriminalforsorgen.

Dansk Socialrådgiverforening foreslår, at der afsættes midler til løbende efter- og videreuddannelse.

5. Socialfaglig ledelse for socialrådgiverne i Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgen skal i sin ledelsespolitik tage ansvar for, at alle socialrådgivere har adgang til en socialfaglig leder med henblik på at sikre og styrke de faglige kompetencer og for at give mulighed for den nødvendige faglige sparring.

For at understøtte rekruttering, fastholdelse og for at sikre en høj faglig kvalitet, foreslår Dansk Socialrådgiverforening, at socialrådgivere altid har socialfaglig ledelse i deres daglige arbejde, som kan understøtte og styrke den socialfaglige indsats.

6. En styrket kriminalitetsforebyggende indsats for rocker- og bandemedlemmer

Indsatte med rocker- og bandebaggrund har en begrænset mulighed for at afsone i et åbent fængsel og/eller at opnå prøveløsladelse. Det medfører en reduceret adgang til at arbejde kriminalitetsforebyggende med målgruppen. Ved en prøveløsladelse kan klienten forpligtes i et længerevarende tilsynsforløb, hvor klienten kan arbejde med sig selv, sine mål og motivation gennem en professionel relation til socialrådgiveren.

Dansk Socialrådgiverforening foreslår, at mulighederne for flere socialfaglige indsatser til målgruppen øges, og at kriminalforsorgen i højere grad arbejder ud fra en tro på, at forandring er muligt også for denne gruppe.

Ved at tilbyde denne målgruppe flere indsatser og alternative muligheder for anden livsførelse, giver dette også bedre mulighed for at motivere og understøtte klienten i at forlade bandemiljøet via exitprogrammet. Derfor foreslår Dansk Socialrådgiverforening ligeledes, at der afsættes flere ressourcer til exitprogrammerne, så flere klienter kan hjælpes til at vælge en vej ud af rocker- og bandekriminalitet.